

Szofizmus, eufémizmus...

E szavak jellemzik leginkább napjaink közállapotát. A látszólag helytálló érvek mögött azonban könnyű leleplezni a hamis okoskodást. Mert bármiféle kísérlet történik viszonyaink rendezésére, felhangzik a kórus: mindez csakis újabb igazságtalanságokhoz vezet, nem jóvátéve, de tetézve a régieket. *Jóvátenni* a múlt bűneit, *kárpótolni* embereket tönkretett egyszeri életükért, valóban nem lehet. De gúnyt úzni az igazságérzetükből, megfosztani őket a jövőbe (nem valamely pártba!) vetett hitüktől, szándékosan kiölni minden reményt, olyan korlátoltságra vall, amely azokra is visszaüt majd, akik oly nagy buzgalommal idézik elő! Ez a félrevezető manőver csak arra jó: ha egyszer igazságot tenni úgysem lehet, ne is történjék semmi, maradjon minden úgy, ahogy van. Felesleges az emberekben – úgymond – bizonytalanságot, félelmet kelteni. Ám a valóságban ez így hangzik: akinek van félnivalója, igenis, féljen! Legalább féljen! Mert ha valaki nem tudná, itt emberek milliói féltek és szorongtak anélkül, hogy erre okot szolgáltatott volna. Az egészséges igazságérzetű emberek nem tudják elfogadni az olyan álhumánus „igazságszolgáltatást”, ahol az elkövetőnek előbbre valóak a jogai, mint az áldozatnak. Mi sem könnyebb, mint az ő nevükben nagyvonalúan megbocsátani. Csak a vétkesek nem fogják megbocsátani soha, hogy voltak, kik a legsötétebb időkben is tisztességesek tudtak maradni!

Sokakról derül ki mostanában: a diktatúrával csupán az volt a bajuk, hogy nem ők diktáltak. Miután sem a választásokon, sem erőszakkal (taxisblokád) nem sikerült a „csúcsra” jutniuk, újabb próbálkozásként a demokrácia ürügyén anarchiát igyekeznek teremteni.

Miért van ma is két – vagy ki tudja hányféle – igazság? Ha a fasizmus bűnei elévülhetetlenek, a kommunista álarcban véghezvitt banditizmust miért nem szabad firtatni? Miért kell egy „megtért” kommunistát magától értetődően keblünkre ölelni, s a csendőr szó hallatára pánikszerűen ügyészért kiáltani? Mikor lehet végre kimondani, hogy a kommunizmus a fasizmus legközelebbi rokona?

Az igazság bonyolult, de nem annyira, amennyire egyesek kuszálni szeretnék. Nemcsak a bennfentesek, de minden figyelmes, a közélet iránt érdeklődő ember tisztában van azzal, kinek mekkora a hitele. Tudja, melyik oldalon állt a múltban és áll ma is egy Bálint B. András, melyiken egy E. Fehér Pál. Tudja, miért olyan, amilyen Könczöl Csaba vagy **Eörsi István**.

Mindenkinek joga van ellendrukkernek lenni, de a szükségszerű és elkerülhetetlen változásoknak keresztbe tenni, nem! Akik módszeresen akadályozzák az MDF mérsékelt programjának megvalósítását, miközben semmiféle konstruktív javaslatuk nincs, azt kockáztatják, hogy az emberek tömegei a Torgyán-féle radikalizmus mögé sorakoznak. (S az ellenzék titkon repes a boldogságtól; hiszen „a te ellenséged az én barátom”.) De félő, mindannyiunk számára fájdalmasabb lenne, ha érvek helyett érzelmek diktálnának.

Épeszű ember nem akarhat „leszámolást, keresztény kurzust”, vagy bármiféle „kirekesztést”. (Nem is akar; egyre többen ismerik fel, mindez ügyeletes mumus csupán, a manőver tartozéka.) Jogos elvárás azonban, hogy csűrés-csavarás és tehetetlenkedés helyett határozott és eredményes tettek legyenek végre; jogos elvárás tapintatos mellébeszélés és szépítés helyett dolgok, emberek, esetek néven nevezése, és a megfelelő konzekvenciák levonása.